

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat:

het Ministerie van Defensie zijn ontslag niet goed heeft afgewikkeld;

de Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht de afspraken die met betrekking tot de afwikkeling van zijn ontslag op 12 september 2007 zijn gemaakt, niet is nagekomen;

het ontslag tot het moment dat hij zich wendde tot de Nationale ombudsman nog niet afgerond was;

het Ministerie van Defensie zijn medisch dossier tot het moment dat hij zich wendde tot de Nationale ombudsman nog niet heeft opgestuurd aan zijn advocaat.

Beoordeling

I. Ten aanzien van de afwikkeling van het ontslag door Defensie

Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat overheidsinstanties burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Dit houdt onder meer in dat een bestuursorgaan - in zijn rol van werkgever - zijn werknemers tijdig en volledig informeert over de rechtspositionele en financiële gevolgen van ontslag en van een eventuele vervoluitkering.

Verzoeker klaagt erover dat Defensie zijn ontslag niet goed had afgewikkeld. Hij gaf daarbij onder andere aan dat Defensie de formaliteiten rondom het ontslag en de aanvraag van de SBK-uitkering niet goed had afgehandeld.

Vast staat dat verzoeker op 19 oktober 2006 zijn ontslag per 1 mei 2007 heeft aangevraagd, dat Defensie op 28 februari 2007 eervol ontslag heeft verleend en dat Defensie een afschrift van dit ontslagbesluit op diezelfde datum aan verzoeker heeft toegezonden.

In reactie op de klacht heeft de minister van Defensie aangegeven dat verzoeker de aanvraagformulieren voor het SBK-wachtgeld niet tijdig heeft ontvangen en dat dit een fout van Defensie was.

Voorts blijkt uit de logboekantekeningen van de IGK dat de begeleidingsofficier sinds februari 2007 geen contact meer had gehad met verzoeker, dat deze naar de mening van de IGK onvoldoende voorlichting had gegeven aan verzoeker over zijn medische, rechtspositionele en financiële situatie en dat de begeleidingsofficier deze tekortkomingen had erkend. Defensie heeft dit onderschreven.

Op grond van het bovenstaande is de Nationale ombudsman van mening dat Defensie verzoeker niet tijdig en onvoldoende heeft geadviseerd en geïnformeerd over de rechtspositionele, financiële en procedurele aspecten van het ontslag en de SBK-uitkering. Defensie heeft verzoeker bovendien onvoldoende begeleid in de praktische afhandeling van de gevolgde ontslag- en SBK-aanvraagprocedure. Defensie heeft daarmee te weinig oog gehad voor de belangen van verzoeker. Daardoor heeft hij onnodig een tijd lang zonder inkomen en in onzekerheid gezeten. Defensie heeft hiermee gehandeld in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van de niet-nakoming van de afspraken van 12 september 2007

Het vereiste van rechtszekerheid houdt onder meer in dat gerechtvaardigde verwachtingen van burgers jegens overheidsinstanties door die overheidsinstanties worden gehonoreerd. Dit betekent onder meer dat de overheid als werkgever de plicht heeft om bij onderhandelingen met de werknemer over zijn rechtspositie transparant te handelen, geen verkeerde verwachtingen te wekken en gemaakte afspraken schriftelijk vast te leggen en na te komen.

Verzoeker klaagt erover dat Defensie de afspraken, die hij in het gesprek van 12 september 2007 met de IGK-bemiddelaar heeft gemaakt, niet is nagekomen.

Op 21 september 2007 sprak de IGK opnieuw met verzoeker. Op 9 oktober 2007 was er vervolgens een gesprek tussen de IGK-bemiddelaar, verzoeker en een vertegenwoordiger van het CZSK. Van deze twee gesprekken zijn geen verslagen of notities gemaakt. Of de IGK in die gesprekken aan verzoeker heeft meegedeeld dat de mogelijke oplossingen en gewekte verwachtingen (van 12 september 2007) gehonoreerd werden door Defensie of juist niet, is niet vastgelegd en daarmee onduidelijk gebleven.

Naar het oordeel van de Nationale ombudsman zijn op 12 september 2007 geen juridisch bindende afspraken gemaakt tussen de IGK-bemiddelaar namens Defensie en verzoeker. In de gespreksnotitie van de IGK wordt immers gesproken over een mogelijke afdoening van de wensen van verzoeker. Bovendien vertegenwoordigde de IGK-bemiddelaar niet het bevoegde gezag.

Daarentegen is ook gebleken dat de IGK in het gesprek van 12 september 2007 te positieve verwachtingen heeft gewekt en dat hij is vooruitgelopen op de feiten. Hij bracht verzoeker het 'goede en belangrijke nieuws' dat het bevoegde gezag (CZSK) mee wilde denken met de verschuiving van de ontslagdatum van 1 mei 2007 naar 1 november 2007. Ook ten aanzien van de inwilliging van de andere wensen van verzoeker door Defensie zag de IGK geen problemen. De IGK heeft daarmee ten onrechte de suggestie gewekt dat de verschuiving van de ontslagdatum al in 'kannen en kruiken' was.

De IGK heeft hetgeen vervolgens in de gesprekken van 21 september 2007 en 9 oktober 2009 is besproken, niet vastgelegd. Daardoor is niet komen vast te staan of Defensie en verzoeker tot (nadere) overeenstemming waren gekomen. Verzoeker kon hierdoor in de veronderstelling blijven dat de afspraken van 12 september 2007 overeind waren gebleven.

Van een IGK-bemiddelaar, wiens functie het is om te bemiddelen bij arbeidsconflicten binnen Defensie, mag worden verwacht dat hij helder communiceert met de verschillende partijen, geen verkeerde verwachtingen wekt en besproken zaken en gemaakte afspraken schriftelijk vastlegt. Naar het oordeel van de Nationale ombudsman is de IGK daarin tekortgeschoten. Hij heeft niet transparant gehandeld in de richting van verzoeker.

Overigens heeft de Nationale ombudsman uit het dossier wel de indruk gekregen dat de IGK-bemiddelaar met grote inzet en met goede bedoelingen heeft geprobeerd de wensen en voorwaarden van verzoeker ingewilligd te krijgen binnen Defensie. Daarin is hij slechts gedeeltelijk geslaagd doordat Defensie zijn voorstellen niet inwilligde.

Op grond van het bovenstaande concludeert de Nationale ombudsman dat de IGK in zijn rol als bemiddelaar onvoldoende transparant heeft gehandeld en gecommuniceerd naar verzoeker toe. Daardoor zijn bij verzoeker bepaalde verwachtingen gewekt, die niet konden worden waargemaakt. Dit is in strijd met het vereiste van rechtszekerheid.

De onderzochte gedraging is op dit onderdeel niet behoorlijk.

III. Ten aanzien van de verdere afronding van het ontslag door Defensie

Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat overheidsinstanties slagvaardig en met voldoende snelheid optreden. Dit houdt onder meer in dat een bestuursorgaan - in zijn rol van werkgever - bij een ontslagprocedure alle noodzakelijke formaliteiten binnen redelijke termijn afhandelt.

Verzoeker klaagt erover dat het ontslag - tot het moment dat hij zich op 12 december 2008 wendde tot de Nationale ombudsman - nog niet afgerond was. Hij klaagde er onder andere over dat Defensie alleen zijn reiskosten van vóór 1 mei 2007 wilde vergoeden en daarvan nog niets had uitbetaald. Ook was volgens hem zijn commentaar op het RMA-advies niet - zoals beloofd - in het dossier van de SMD bijgevoegd en had Defensie het IGK-dossier nog steeds niet aan hem opgestuurd.

Ten aanzien van de periode waarover verzoeker zijn onkosten kon declareren zijn naar het oordeel van de Nationale ombudsman op 12 september 2007 geen bindende afspraken gemaakt. Ook is op die datum geen bindende afspraak gemaakt over de verschuiving van de ontslagdatum. Defensie hoefde de reiskosten over de periode vanaf 1 mei 2007 daarom niet te vergoeden. Dat Defensie deze wens van verzoeker niet heeft ingewilligd, acht de Nationale ombudsman terecht.

Ten aanzien van de snelheid in de afhandeling van het verzoek tot onkostenvergoeding staat vast dat verzoeker vanaf 12 september 2007 diverse keren aan de IGK-bemiddelaar heeft gevraagd om vergoeding van reis- en studiekosten. Uiteindelijk diende hij op 3 december 2008 de feitelijke aanvraag bij Defensie in en op 12 juni 2009 heeft Defensie de onkostenvergoeding uitbetaald.

De Nationale ombudsman heeft niet kunnen vaststellen om welke reden verzoeker de aanvraag pas zo laat heeft ingediend. Evident is echter dat hij een aanzienlijk financieel belang had bij een spoedige uitbetaling van (een deel van) de gemaakte kosten. De Nationale ombudsman acht het om die reden aannemelijk dat Defensie in deze te traag heeft gehandeld. Daarnaast kan worden gesteld dat verzoeker in juni 2009 nog een tweede aanvraag heeft moeten indienen en dat Defensie - na indiening van het verzoek op 3 december 2008 - meer dan acht maanden nodig had om de onkostenvergoeding toe te kennen en uit te betalen. Al met al heeft verzoeker veel te lang op zijn financiële vergoeding moeten wachten en de Nationale ombudsman rekent dit in hoofdzaak aan Defensie toe. Op dit punt heeft Defensie te traag gehandeld.

Op het RMA-advies van 3 maart 2008 heeft verzoeker met zijn brief van 17 maart 2008 schriftelijk commentaar geleverd. Defensie heeft in haar brief van 28 oktober 2008 verklaard dat deze brief van verzoeker is toegevoegd aan het RMA-dossier van verzoeker. Verzoeker meldde in zijn brief van 12 december 2008 aan de Nationale ombudsman dat dit laatste volgens hem niet waar was. Na het gesprek met de BMB-arts in maart 2008 had verzoeker immers geconstateerd dat zijn brief niet in het dossier zat.

Deze laatste constatering van verzoeker dateert van maart 2008. De verklaring van Defensie - dat uit navraag bij de BMB-arts was gebleken dat de brief van verzoeker wél aan het BMB-dossier was toegevoegd - dateert van 28 oktober 2008. Gezien het feit dat de verklaring van Defensie van recentere datum is dan die van verzoeker en dat verzoeker de laatste mededeling van Defensie na 28 oktober 2008 had kunnen verifiëren door opnieuw inzage te vragen in zijn BMB-dossier, ziet de Nationale ombudsman geen reden om te twijfelen aan de mededeling van Defensie.

Ten aanzien van verzoekers wens om zijn IGK-dossier in te zien respectievelijk toegestuurd te krijgen, is de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp, artikel 35 lid 1 en 2) van toepassing (zie Achtergrond). Daarin is vastgelegd dat een registratiehouder verplicht is om binnen vier weken na een verzoek daartoe een volledig en schriftelijk overzicht te verstrekken van de gegevens die zijn vastgelegd in het dossier. In de geldende jurisprudentie wordt hieronder verstaan dat de registratiehouder alle relevante documenten uit het dossier (in kopie) moet verstrekken waarin de persoonsgegevens zijn opgenomen. Hij mag niet volstaan met een samenvatting of een gedeelte van het dossier.

Het verzoek tot inzage in zijn volledige IGK-dossier diende verzoeker voor het eerst op 11 april 2008 in. Op 6 mei 2008 kreeg verzoeker inzage in zijn IGK-dossier. Daarmee had de

IGK dit eerste verzoek tot inzage toereikend beantwoord.

Vervolgens vroeg verzoeker op 11 januari 2009 en op 2 april 2009 aan de IGK om een kopie van het dossier aan hem op te sturen. Aan dit verzoek tot toezending heeft de IGK niet voldaan. Uiteindelijk is verzoeker op 29 april 2009 zelf naar het hoofd van de secretarie van de IGK gegaan om een kopie van zijn dossier in ontvangst te nemen.

Naar het oordeel van de Nationale ombudsman heeft Defensie op dit onderdeel te traag en bovendien weinig coöperatief gereageerd op het verzoek van verzoeker. Toen verzoeker had gevraagd om toezending van het IGK-dossier, had het op de weg van Defensie gelegen om het IGK-dossier binnen vier weken in kopie toe te sturen. Zij heeft dit niet gedaan zonder goede redenen daarvoor op te geven. Zij heeft zich in deze te afhoudend opgesteld. De gedragingen van Defensie op dit onderdeel acht de Nationale ombudsman niet behoorlijk.

De Nationale ombudsman is op grond van het bovenstaande van oordeel dat Defensie op een aantal punten heeft gehandeld in strijd met het vereiste van voortvarendheid.

De onderzochte gedraging is op dit onderdeel niet behoorlijk.

IV. Ten aanzien van het niet opsturen van het medisch dossier door Defensie

Ook dit klachtonderdeel is getoetst aan het vereiste van voortvarendheid. Dit vereiste houdt onder meer in dat een bestuursorgaan - in zijn rol van werkgever - bij een ontslagprocedure de noodzakelijke formaliteiten binnen redelijke termijn afhandelt.

Verzoeker klaagt erover dat Defensie op 12 december 2008 - toen hij zijn klacht bij de Nationale ombudsman indiende - nog steeds niet alle kopieën van zijn medisch dossier van de SMD aan zijn advocaat had toegestuurd.

Op 6 juni 2007 vroeg verzoeker voor het eerst schriftelijk aan de SMD om zijn medisch dossier aan hem toe te sturen. De SMD liet hem weten dat hij een kopie van zijn medisch dossier kon komen ophalen en stuurde het niet toe. Op 16 juli 2007 verzocht verzoeker aan de IGK om er bij de SMD op aan te dringen dat zijn medisch dossier zou worden opgestuurd. Nadat de SMD eerst een gedeelte van het dossier had opgestuurd, beloofde de IGK op 12 september 2007 dat de SMD het laatste gedeelte van het dossier snel zou opsturen. Verzoeker ontving het volledige SMD-dossier in de loop van oktober 2007.

Verzoeker had op het moment dat hij zijn klacht indiende bij de Nationale ombudsman het volledige SMD-dossier al in zijn bezit. In oktober 2007 had Defensie deze stukken aan verzoeker toegestuurd en had zij voldaan aan haar plicht om inzage te geven. De klacht mist op dit punt feitelijke grondslag.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

I. Inleiding

Verzoeker trad in oktober 1980 in dienst van de Koninklijke Marine. Na jarenlang in een zeevarende functie gewerkt te hebben, kreeg hij in 2000 een bureaufunctie aan de wal. Daarna kreeg hij steeds ernstiger nek- en rugklachten en moest hij zijn werk in een IT-functie bij Defensie uiteindelijk opgeven. Vanaf begin 2005 had hij zijn laatste tijdelijke functie bekleed en sinds medio 2006 had hij zonder werk gezeten. Dat had hem in oktober 2006 doen besluiten om per 1 mei 2007 vervroegd ontslag aan te vragen en een beroep te doen op de vervroegdpensioenregeling.

Volgens verzoeker was zijn aanvraag tot vervroegd ontslag uit nood geboren. Hij was zeer teleurgesteld dat Defensie zijn inzet en prestaties in de loop der jaren nauwelijks had gewaardeerd. Hij vond dat Defensie hem onvoldoende hulp had geboden bij het zoeken naar een andere passende functie en naar een stageplek, die aansloot bij de vierjarige studie die hij in 2006 had afgerond. Defensie had hem feitelijk aan zijn lot overgelaten. Ook vond hij dat Defensie hem niet goed had voorgelicht over de voor- en nadelen van (het aanvragen van) een invaliditeitspensioen.

In de loop van mei 2007 werd het verzoeker duidelijk dat de vervroegdpensioenregeling niet was aangevraagd. Verzoeker zag zijn inkomen vanaf 1 mei 2007 in gevaar komen en trok bij Defensie aan de bel. Een bemiddelaar van de Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht ging in gesprek met verzoeker en met de verschillende partijen binnen Defensie. Verzoeker diende bezwaar in tegen de ontslagdatum van 1 mei 2007 en wilde dat Defensie de ontslagdatum zou uitstellen naar 1 november 2007. Op 12 september 2007 dacht verzoeker met de bemiddelaar hierover duidelijke afspraken te hebben gemaakt en trok hij zijn bezwaarschrift in. Vervolgens bleek Defensie zich niet gebonden te achten aan deze afspraken. Verzoeker voelde zich bedrogen en diende een klacht in bij de Nationale ombudsman.

In dit rapport worden de volgende afkortingen gebruikt:

BGO Begeleidingsofficier van de SMD: deze begeleidt arbeidsongeschikten bij hun reïntegratie.

BMB Bijzondere Medische Beoordelingen: dit bureau verricht keuringen bij ziekte en arbeidsongeschiktheid.

CZSK Commando der Zeestrijdkrachten: in deze casus vertegenwoordigt dit het bevoegd gezag.

JDV Dienstencentrum Juridische Dienstverlening.

FLO Functioneel Leeftijdsontslag (vervroegd pensioen afhankelijk van functie).

IGK Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht. Deze heeft onder andere tot taak te bemiddelen in individuele aangelegenheden betreffende (voormalig) personeel van de krijgsmacht, die hem door betrokkene worden voorgelegd. De IGK heeft toegang tot alle delen van de defensieorganisatie. Hij is bevoegd om alle documenten in te zien en vergaderingen bij te wonen.

LOM-dag Voorlichtingsdag over (vervroegd) leeftijdsontslag.

MGO Militair Geneeskundig Onderzoek (keuring voor het invaliditeitspensioen).

RMA Rapport Medische Aangelegenheden: dit medisch keuringsrapport bepaalt of er een waarschijnlijk verband is tussen de medische klachten en de uitoefening van de militaire dienst. Als dit verband is vastgesteld, kan men besluiten om een MGO aan te vragen.

SBK Sociaal Beleidskader: wachtgeld bij extra vervroegd pensioen.

SMD Sociaal-medische Dienst: ondersteunt militairen bij hun revalidatie.

UKW Uitkeringsregeling voor Gewezen Militairen: wachtgeld bij FLO.

II. Feiten

Op 19 oktober 2006 diende verzoeker een verzoek in bij de staatssecretaris van Defensie om hem vervroegd ontslag te verlenen per 1 mei 2007. Ook vroeg hij toestemming om gebruik te mogen maken van de regeling op grond van het Sociaal Beleidskader (SBK).

Op 28 februari 2007 willigde de staatssecretaris van Defensie (hierna te noemen: Defensie) het ontslagverzoek in en verleende aan verzoeker eervol ontslag per 1 mei 2007. Verzoeker ontving het ontslagbesluit per post op 28 februari 2007.

Op 21 februari 2007 besliste Defensie dat verzoeker in aanmerking kon komen voor een wachtgelduitkering op grond van het SBK vanaf 1 mei 2007 tot 1 mei 2009. Daarna zou hij aanspraak kunnen maken op een wachtgelduitkering op grond van de Uitkeringsregeling voor Gewezen Militairen (UKW).

Eind mei 2007 - toen verzoeker geen salaris en geen SBK-uitkering ontving van Defensie - werd duidelijk dat de administratieve procedure voor het SBK-wachtgeld nog niet in gang was gezet en het wachtgeld daardoor niet tot uitbetaling kon komen.

Op 6 juni 2007 meldde verzoeker aan de Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht (IGK) dat hij geen betaling had ontvangen over de maand mei 2007 en dat de Sociaal-medische Dienst (SMD) nog geen Rapportage Medische Aangelegenheden (RMA) had afgegeven. Hij vroeg om hulp en begeleiding.

Ook op 6 juni 2007 stuurde verzoeker een brief aan een arts van de SMD. Hij vroeg hem een RMA-onderzoek te doen. Tevens vroeg hij de SMD om zijn volledige en originele medische dossier op te sturen.

Op 7 juni stuurde verzoeker opnieuw een brief naar de SMD. Ook daarin drong hij aan op de snelle totstandkoming van een RMA, maar wilde eerst inzage in zijn medisch dossier. Hij vroeg de SMD het medisch dossier aan hem op te sturen.

Op 8 juni 2007 diende verzoeker bij het Commando der Zeestrijdkrachten (CZSK) een bezwaarschrift in tegen de ingangsdatum van zijn ontslag. Als belangrijkste grond voor dit bezwaar voerde hij aan dat hij zijn SBK-wachtgeld niet ontving.

Hij verzocht:

het ontslag op te schorten tot 1 augustus 2007 dan wel tot een latere datum;

herstel van de dienstbetrekking en de daarbij behorende primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden;

begeleiding bij het afronden van het ontslag en het verkrijgen van het wachtgeld en het medisch dossier;

vergoeding van gemaakte onkosten;

een intranetverbinding aan huis of een werkplek met gelijkwaardige faciliteiten tot het einde van zijn dienstverband.

In een brief van 12 juni 2007 reageerde een medewerkster van de SMD op de brief van 7 juni 2007 van verzoeker. Zij deelde mee, dat zij op 31 mei 2007 telefonisch aan verzoeker had meegedeeld, dat zijn originele ontslagbeschikking daar aanwezig was en dat hij een afspraak met zijn begeleidingsofficier kon maken om het ontslagbesluit te ondertekenen en op te halen.

Ook schreef zij dat zij hem in het eerdere telefoongesprek had verteld dat de SMD een RMA kon laten opmaken. De machtiging hiertoe (aan de SMD) had hij op 9 juni 2007 kunnen ondertekenen. Op die dag echter was verzoeker volgens haar niet op deze afspraak verschenen. Tenslotte deelde zij mee dat verzoeker een kopie kon krijgen van de medische stukken in het SMD-dossier. Verzoeker ging niet op dit aanbod in, ook niet in zijn schriftelijke reactie van 18 juni 2007.

Op 7 juni 2007 meldde de IGK aan verzoeker dat een medewerker van de IGK (hierna te noemen: IGK-bemiddelaar) contact met hem zou opnemen. Twee weken later, op 21 juni 2007 vond een eerste gesprek plaats tussen verzoeker en de IGK-bemiddelaar. Deze beloofde hem uit te zoeken op welke wijze het nu ontstane probleem kon worden opgelost,

ofwel via verschuiving van het ontslag naar een latere datum ofwel door het SBK-wachtgeld met terugwerkende kracht vanaf 1 mei 2007 te laten ingaan.

Op 11 juli 2007 berichtte de IGK-bemiddelaar aan verzoeker dat de SMD een RMA kon laten opstellen, maar dat verzoeker hiertoe een schriftelijk toestemmingsformulier moest ondertekenen. Ook was het mogelijk om het SBK-wachtgeld alsnog per 1 mei 2007 in te laten gaan en te laten uitbetalen, mits verzoeker de hiervoor noodzakelijke papieren zou invullen. De IGK-bemiddelaar drong erop aan dat verzoeker deze formulieren direct zou ondertekenen en opsturen.

Diezelfde dag reageerde verzoeker met een uitgebreid e-mailbericht aan de IGK-bemiddelaar. Verzoeker beschreef daarin de teleurstellingen die hij in de loop van zijn loopbaan bij Defensie had ervaren. Verzoeker voelde zich sterk ondergewaardeerd en niet serieus genomen. Deze frustraties hadden hem wantrouwig gemaakt tegen Defensie, maar ook nu tegen de IGK-bemiddelaar. Verzoeker wilde daarom vooralsnog niet ingaan op diens voorstel om het ontslag per 1 mei 2007 te laten ingaan en per die datum de SBK-uitkering aan te vragen.

Op 16 juli 2007 meldde verzoeker per e-mail aan de IGK-bemiddelaar dat hij de SMD al meermalen had gevraagd om toezending van zijn medisch dossier, maar dat hij nog niets had ontvangen. Verzoeker verzocht hem om bij de SMD na te vragen of zij nog van plan waren het dossier aan hem te verzenden.

In zijn logboek maakte de IGK-bemiddelaar opmerkingen over de begeleiding van verzoeker door de medewerker van Defensie, die verzoeker tot aan zijn ontslag begeleidde. Zo schreef hij dat hem uit het rapport van de vroegere begeleidingsofficier was gebleken dat hij sinds februari 2007 geen contact meer had gehad met verzoeker. Ook noteerde hij dat volgens hem de voorlichting aan de verzoeker over zijn medische, rechtspositionele en financiële situatie onvoldoende was geweest. Tenslotte vermeldde hij dat de vroegere begeleidingsofficier van verzoeker tegenover hem had erkend dat de voorlichting aan verzoeker over zijn sociaal-medische en financiële situatie niet had plaatsgevonden.

Op 12 september 2007 had verzoeker een gesprek met de IGK-bemiddelaar. In de gespreksnotitie schreef deze onder andere dat hij - naar aanleiding van zijn gesprekken met de SMD en het CZSK - het volgende aan verzoeker had meegedeeld:

"...Bij beide functionarissen heb ik het gevoel kunnen opwekken, dat het niet de bedoeling heeft kunnen zijn dat de heer S. (verzoeker; N.o.) met FLO is gegaan, terwijl er bij hem nog grote onduidelijkheden bestonden over zijn medische, financiële en rechtspositie nadat hij met FLO ging."(...) Dit besef bracht Luitenant Ter Zee L. (CZSK, N.o.) ertoe, zijn positie te veranderen over een eventueel aanpassen van de ontslagdatum, tot een reëel en geschikt moment, bijvoorbeeld 1 november 2007. Hierdoor zou de heer S. weer terug in

dienst zijn en kan hij van alle faciliteiten genieten van een actief dienend militair. Dit zou tevens de mogelijkheden creëren om het voorlichtingstraject alsnog volledig te doorlopen. Ik meende dat dit zodanig goed en belangrijk nieuws was, dat ik op korte termijn de situatie met (verzoeker; N.o.) persoonlijk wilde doornemen. ...”

Over de vijf wensen die verzoeker in zijn brief van 8 juni 2007 had genoemd, vermeldde de IGK-bemiddelaar in zijn gespreksnotitie het volgende:

"Door het verzoek lopende, stel ik vast dat de volgende zaken als volgt zouden kunnen worden afgedaan.

1. Toestaan, met dien verstande dat de nieuwe ontslagdatum voldoende tijd moet kunnen geven om alle voorlichting goed af te ronden. Een geschikte datum lijkt inderdaad 1 november 2007.
2. Als pt 1 is toegestaan, dan is verzoeker gewoon tot de genoemde datum actief dienend militair, met alle faciliteiten.
3. Levert geen problemen op. (...)
4. Desgevraagd geeft verzoeker aan geen grote (permanente) schade te hebben opgelopen, als zijn inkomsten met terugwerkende kracht per 1 mei 2007 worden gegarandeerd. Ik heb hem aangegeven, dat eventuele onkosten voor gemaakte (dienst)reizen m.i. gewoon zouden kunnen worden gedeclareerd.
5. Dit is niet te realiseren door CZSK, anders dan door inbelverbindingen. Dit lijkt niet de beste oplossing. Als actief dienend militair heeft verzoeker echter toegang tot intranetfaciliteiten van Defensie, ..."

Over het medisch dossier, dat op die datum nog steeds niet in het bezit was van verzoeker, schreef de IGK-bemiddelaar dat door een misverstand alleen de dossierstukken waren opgestuurd die in het archief in één locatie lagen. Aangezien zijn actuele papieren en gegevens nog bij de SMD lagen, was het pakket dat men naar verzoeker had opgestuurd inderdaad niet compleet. De IGK-bemiddelaar verwachtte dat verzoeker het dossier alsnog spoedig zou ontvangen. Verzoeker ontving het volledige dossier alsnog in de loop van oktober 2007.

Op verzoek van verzoeker stuurde de IGK-bemiddelaar het concept-verslag van het gesprek van 12 september 2007 aan verzoeker toe. Hij vroeg verzoeker om na te kijken of het verslag compleet was. Op 20 september 2007 reageerde verzoeker op het concept-verslag. Hij vond het verslag constructief en volledig genoeg.

Op 20 september 2007 had de IGK-bemiddelaar een telefoongesprek met een medewerker van het CZSK. Deze maakte hem duidelijk dat de verschuiving van de ontslagdatum naar 1 november 2007 'geen optie' was en dat dit bovendien voor verzoeker financieel ongunstig was. Verzoeker zou - als hij tot 1 november 2007 in dienst zou blijven - in de periode vanaf 1 mei tot 1 november terugvallen naar 70% van zijn salaris. Als hij op 1 mei 2007 met vervroegd ontslag zou gaan zou hij in de SBK-regeling vallen en in het eerste jaar 93% en in het tweede jaar 83% van zijn salaris ontvangen. Uit de aantekeningen van de IGK-bemiddelaar blijkt dat hij na dit telefoongesprek tot het inzicht kwam dat 1 november 2007 als ontslagdatum niet haalbaar en bovendien niet gunstig was voor verzoeker.

In een e-mailbericht van 21 september 2007 van de IGK-bemiddelaar aan het CZSK meldde hij onder andere dat hij die ochtend een gesprek had gehad met verzoeker. Hij had hem uitgelegd, dat het aanpassen van zijn ontslagdatum naar 1 november a.s. financieel ongunstig voor hem leek te zijn. Verzoeker ging daarom akkoord met de oude ontslagdatum, mits hij:

alsnog een goede voorlichting kreeg over de financiële, medische en andere rechtspositionele gevolgen van zijn nieuwe situatie;

goede uitleg kreeg over de overgang naar de nieuwe ziektekostenverzekering;

mocht deelnemen aan een LOM-dag;

een exit-gesprek met een relevante functionaris van CZSK zou krijgen;

eventuele onkosten (voornamelijk reiskosten) die hij had gemaakt sinds 1 mei 2007 alsnog kon declareren;

zijn medische dossier kreeg toegestuurd.

De IGK-bemiddelaar gaf aan deze wensen redelijk te vinden. Op basis van de met het CZSK gevoerde gesprekken leek het hem dat er geen grote problemen bestonden om hieraan tegemoet te komen. Een gesprek tussen verzoeker, CZSK en IGK leek hem daarom zinvol.

Op 9 oktober 2007 vond een gesprek plaats tussen verzoeker, de IGK-bemiddelaar en een vertegenwoordiger van het CZSK. Hiervan zijn geen gespreksnotities gemaakt.

Op 10 oktober 2007 was verzoeker aanwezig op de hoorzitting naar aanleiding van zijn bezwaarschrift van 8 juni 2007. Hij trok daar zijn bezwaarschrift in. Volgens verzoeker nam hij deze beslissing op grond van de afspraken, die hij kort daarvoor had gemaakt met de IGK-bemiddelaar.

Begin november 2007 diende verzoeker een aanvraag in voor de SBK-regeling per 1 mei 2007. Defensie besliste positief op deze aanvraag.

Op 8 januari 2008 klaagde verzoeker bij de IGK-bemiddelaar dat van alle afspraken die er gemaakt waren, er niet één was nagekomen. Verzoeker meldde dat zijn vertrouwen was geschaad en hij wees het voorstel van de IGK-bemiddelaar van de hand om een afspraak te maken voor een persoonlijk gesprek.

Op 7 maart 2008 bracht Bijzondere Medische Beoordelingen (BMB) een RMA uit over verzoeker. De medische diagnose van deze RMA luidde dat er een mogelijk oorzakelijk verband bestond tussen de medische klachten van verzoeker en de uitoefening van zijn functies in militaire dienst. In de RMA werd verzoeker het advies gegeven om - met het oog op een eventueel recht op een invaliditeitspensioen - een Medisch Geneeskundig Onderzoek (MGO) aan te vragen.

Kort daarna had verzoeker een gesprek met een arts van BMB over de RMA-rapportage. Verzoeker was het niet eens met de inhoud van (een aantal onderdelen van) het rapport. De arts gaf aan dat hij zijn bezwaren schriftelijk kenbaar kon maken en dat hij deze brief in het dossier zou opnemen.

Op 17 maart 2008 verzocht verzoeker schriftelijk om correctie van de RMA. Hij beklagde zich ook over het feit, dat hij al een jaar eerder een MGO had willen aanvragen, maar dat Defensie hem toen had aangeraden om een RMA aan te vragen.

Op 11 april 2008 liet verzoeker per e-mail aan de IGK-bemiddelaar weten dat hij zijn volledige IGK-personeelsdossier wilde inzien. De IGK-bemiddelaar antwoordde dat het dossier voor verzoeker ter inzage lag.

Op 6 mei 2008 schreef de IGK-bemiddelaar in zijn logboek, dat verzoeker teleurgesteld was dat Defensie nog steeds de reiskosten niet had vergoed. De IGK-bemiddelaar meende dat dit alsnog zo spoedig mogelijk moest gebeuren. Na afloop van het gesprek kreeg verzoeker inzage in zijn IGK-dossier.

Op 9 mei 2008 wendde verzoeker zich tot de Nationale ombudsman. Hij klaagde over de gang van zaken rond zijn ontslag, de nog niet toegekende SBK-uitkering en over de rapportage van de medische keuring. Tevens klaagde hij over het gebrek aan voorlichting over de financiële gevolgen van zijn ontslag.

De Nationale ombudsman nam in juni en september 2008 contact op met het Ministerie van Defensie en drong aan op spoedige afhandeling van de ontslagformaliteiten en van verzoekers klachten. Het ministerie beloofde een spoedige beantwoording van de klachten van verzoeker. De Nationale ombudsman liet verzoeker vervolgens op 10 september 2008 weten zijn klacht voornamelijk niet in behandeling te nemen.

In een brief van 28 oktober 2008 aan verzoeker gaf de hoofddirecteur Personeel van Defensie, Luitenant-generaal L. (hierna te noemen: de LG) zijn mening over het verloop van het ontslag van verzoeker.

Over het ontslagbesluit van 28 februari 2007 meldde hij dat dit besluit niet persoonlijk aan verzoeker was uitgereikt maar aan de begeleidingsofficier waarmee hij inmiddels geen contact meer had.

De LG stelde dat Defensie gebonden was aan de afspraken zoals deze waren vastgelegd in het gespreksverslag van de IGK-bemiddelaar van 12 september 2007.

De LG erkende dat aan de meeste van deze afspraken door Defensie niet was voldaan behalve aan het in de gelegenheid stellen om de LOM-dag bij te wonen.

Ook bevestigde de LG dat verzoeker al vóór zijn ontslag aan de SMD had gevraagd om voor hem een MGO aan te vragen met het doel de eventuele relatie tussen de medische klachten en de militaire dienst vast te stellen. Aan dit verzoek had de SMD geen gehoor gegeven, aldus de LG.

Over de bezwaren van verzoeker tegen de RMA merkte de LG op, dat wijziging van de rapportage niet mogelijk was en dat geen bezwaarprocedure open stond tegen de RMA. Wel waren de schriftelijke bezwaren van verzoeker in het dossier gevoegd.

Samenvattend stelde de LG:

"Op basis van bovenstaande kan geconcludeerd worden dat CZSK afspraken jegens u niet nagekomen is. Ook heeft CZSK niet altijd duidelijk en met oog voor uw belangen gehandeld. Ik doel op het sturen van een ontslagbesluit naar uw begeleidingsofficier met wie u in conflictsituatie verkeerde en u zodoende in de positie gemanoeuvreerd werd dat u (door toedoen van CZSK door het niet insturen van stukken) geen wachtgeld kon aanvragen (1), het niet nakomen van afspraken die met KLTZ H. van IGK gemaakt zijn (2), na een lange plaatsing bij SMD geen MGO plaats laten vinden om een eventueel verband met de militaire dienst vast te stellen (3), in november 2007 voor diezelfde dag uitnodigen voor een LOM-dag terwijl het ontslag in mei plaatsgevonden had (4).

KLTZ H. heeft duidelijke afspraken met de CZSK gemaakt die helaas niet allemaal door CZSK zijn nagekomen. Kolonel R. heeft conform regeling uw bezwaren afgedaan."

Aan het eind van de brief kwam de LG terug op de verzoeken van verzoeker:

ten aanzien van de ontslagdatum meende de LG dat het met terugwerkende

kracht opschorten van de ontslagdatum geen toegevoegde waarde meer had;

de reiskosten die verzoeker heeft gemaakt tot 1 mei 2007 kon hij alsnog vergoed

krijgen;

het verzoek om een intranetverbinding op het huisadres van verzoeker wees hij

af;

d. hij raadde hem dringend aan om zo snel mogelijk een MGO aan te vragen. Na de uitslag van dat onderzoek zou snel duidelijk worden of verzoeker recht had op een invaliditeitspensioen. Mocht blijken dat er nog restcapaciteit was (om te werken) dan stond hem begeleiding van het Dienstencentrum Reïntegratie ter beschikking.

Op 19 november 2008 vond een afsluitend gesprek plaats tussen verzoeker en de opvolger van de voormalige IGK-bemiddelaar. In een brief van de IGK van 17 december 2008 aan verzoeker vroeg de IGK aan verzoeker om te laten weten of hij wilde dat zijn IGK-personeelsdossier werd vernietigd. In een reactie van 11 januari 2009 verzocht verzoeker aan de IGK om het dossier naar hem op te sturen.

Op 28 januari 2009 antwoordde de IGK-bemiddelaar daarop dat het ter bewaring opsturen van een persoonsdossier niet mogelijk was. Wel wees de IGK-bemiddelaar op de mogelijkheid om een kopie van het dossier op te vragen. Bij het IGK-secretariaat kon verzoeker navragen op welke wijze hij dit kon aanvragen.

Op 2 april 2009 vroeg verzoeker aan de IGK om een kopie van het dossier aan hem op te sturen. In een schriftelijke reactie van 9 april 2009 antwoordde de IGK dat hij niet zonder meer op het verzoek kon ingaan, aangezien het verstrekken van (eensluidende) kopieën aan strikte regels was gebonden. De IGK raadde verzoeker aan om contact op te nemen met het hoofd van de secretarie van de IGK, die informatie kon geven over de te volgen procedure.

In een interne notitie maakte de IGK-bemiddelaar melding van het feit dat verzoeker op 29 april 2009 een kopie van zijn dossier in persoon in ontvangst had genomen van het hoofd secretarie IGK.

Op 3 december 2008 diende verzoeker via e-mail een verzoek tot vergoeding van onkosten in bij Defensie. Hij declareerde € 4.741 collegegeld en boekengeld plus een bedrag aan reiskosten in verband met het volgen van een beroepsopleiding in de jaren 2003 tot 2007.

Defensie liet op 8 maart 2009 aan verzoeker weten dat hij de reiskosten tot 1 mei 2007 kon declareren. Twee dagen later liet verzoeker weten dat hij ook de kosten van ná 1 mei 2007 vergoed wilde krijgen. Zo had hij dit volgens hem met de IGK-bemiddelaar en het CZSK afgesproken.

Omdat de declaratie van december 2008 niet tot uitbetaling leidde, diende verzoeker op 16 juni 2009 opnieuw een verzoek tot onkostenvergoeding in via een declaratieformulier. Defensie en verzoeker hebben bevestigd dat Defensie op of rond 24 augustus 2009 een bedrag van € 2.389,48 aan verzoeker uitbetaalde ter vergoeding van reis- en studiekosten.

Op 29 mei 2009 opende de Nationale ombudsman het onderzoek naar de klachten van verzoeker en stelde vragen aan de minister van Defensie over de gang van zaken rondom het ontslag van verzoeker.

Op 9 september 2009 reageerde Defensie op de nadere vragen van de Nationale ombudsman.

Ten aanzien van de wachtgelduitkering verklaarde Defensie dat verzoeker de formulieren niet tijdig had ontvangen. Toen deze fout op 20 juni 2007 werd geconstateerd, is verzoeker verzocht het ontslagbesluit alsmede de voor de uitkering benodigde formulieren op te halen. Verzoeker had bij brief van 28 juni 2007 laten weten af te zien van het aanvragen van een UKW-uitkering, aangezien dit naar zijn mening in strijd zou zijn met het op 8 juni 2007 ingediende bezwaar tegen zijn (vrijwillige) ontslag. Op 11 juli 2007 had de IGK met het oog op het ontbreken van inkomsten nogmaals geadviseerd zo snel mogelijk de uitkering aan te vragen en de papieren op te sturen. Uiteindelijk diende verzoeker pas begin november 2007 zijn wachtgeldaanvraag in.

Ten aanzien van het MGO verklaarde Defensie, dat verzoeker op 19 oktober 2006 een aanvraag had ingediend voor vervroegd ontslag per 1 mei 2007 en een overbruggingsuitkering vanaf die datum op grond van de SBK-regeling. Daarna zou hij recht hebben op een 'normale' UKW-uitkering. Als de heer S. op grond van een MGO-keuring geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt zou zijn verklaard, zouden zijn inkomsten nagenoeg altijd lager zijn dan op grond van de SBK-regeling. De heer S. had dus alle belang bij toekenning van een SBK-uitkering. Dat was naar de mening van Defensie de reden dat er niet gekozen was voor een MGO-procedure.

Verder stelde Defensie dat de IGK slechts een bemiddelende rol had en niet het bevoegd gezag vertegenwoordigde.

Uiteindelijk was gebleken dat niet alle door de IGK voorgestelde oplossingsrichtingen en adviezen waren overgenomen door het bevoegde gezag, in casu het CZSK. Aangezien het CZSK niet bij het gesprek was geweest, betwistte het terecht de afspraken die tijdens dat gesprek op 12 september 2007 zouden zijn gemaakt. Hetgeen in de brief van 28 oktober 2008 over het opschorten van de ontslagtermijn was geconcludeerd, kon daarom geen stand houden. Ten onrechte was ervan uitgegaan dat er in aanwezigheid van een vertegenwoordiger van het CZSK afspraken waren gemaakt die door het CZSK moesten worden nagekomen.

Bovendien merkte Defensie over dit onderwerp op, dat opschorting van de ontslagdatum een aanzienlijk lagere bezoldiging voor verzoeker zou hebben opgeleverd. In verband met korting wegens ziekte zou zijn inkomen vanaf 1 mei 2007 slechts 70% van zijn laatstverdiende salaris hebben bedragen (in plaats van de 93% van de SBK-uitkering).

Verzoeker maakte onder meer de volgende opmerkingen over deze zienswijze van Defensie.

Over de ontslagprocedure merkte verzoeker op dat hij eerst het resultaat van de bezwaarprocedure tegen de ontslagdatum wilde afwachten voordat hij wilde beslissen over de aanvraag van een eventuele arbeidsongeschiktheidsuitkering. Toen de uitspraak op zijn bezwaarschrift uitbleef voelde hij zich uiteindelijk (financieel) gedwongen om de SBK-uitkering per 1 mei 2007 aan te vragen en af te zien van een aanvraag voor een arbeidsongeschiktheidsuitkering.

Over de onkostenvergoeding merkte verzoeker op dat van de gemaakte studiekosten 50% vergoed had moeten worden. Het nu uitbetaalde bedrag kwam neer op nauwelijks 25% van de door hem gemaakte kosten en was naar zijn mening te laag. Naar zijn mening was Defensie ook op dit onderdeel de gemaakte afspraken niet nagekomen.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedragingen van het Ministerie van Defensie te Den Haag, is

gegrond ten aanzien van:

de afwikkeling van het ontslag in de periode tot 6 juni 2007, wegens strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking;

het niet nakomen van de afspraken van 12 september 2007, wegens strijd met het vereiste van rechtszekerheid;

de verdere afronding van het ontslag tot 12 december 2008, wegens strijd met het vereiste van voortvarendheid;

niet gegrond ten aanzien van:

het niet opsturen van het medisch dossier.

Onderzoek

Op 12 december 2008 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer S. te Wieringerwerf, met een klacht over een gedraging van het Ministerie van Defensie te

Den Haag.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Defensie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Defensie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Vervolgens kreeg verzoeker de gelegenheid om op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Beide partijen hebben van de gelegenheid gebruik gemaakt om op de bevindingen te reageren.

De reactie van Defensie gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie.

Ontslagbrief van 28 februari 2007.

Beslissing op verzoek SBK (datum onleesbaar: 28 februari 2007?).

Toewijzing bemiddelaar door IGK van 7 juni 2007.

Bezwaarschrift en verzoekformulier van verzoeker aan CZSK van 8 juni 2007.

Brief van SMD aan verzoeker van 12 juni 2007.

Gespreksnotitie gesprek IGK met verzoeker van 21 juni 2007.

Gespreksnotitie gesprek IGK met verzoeker van 12 september 2007.

Telefoonnotitie gesprek IGK met CZSK van 20 september 2007.

Verzoekschrift verzoeker aan de Nationale ombudsman van 9 mei 2008.

Brief van de Nationale ombudsman aan verzoeker van 2 juli 2008.

Brief van de Hoofddirecteur Personeel aan verzoeker van 28 oktober 2008.

Verzoekschrift verzoeker aan de Nationale ombudsman van 12 december 2008.

Brief IGK aan verzoeker van 17 december 2008.

Brief IGK aan verzoeker van 28 januari 2009.

Brief IGK aan verzoeker van 9 april 2009.

Opening onderzoek door Nationale ombudsman aan Defensie en aan verzoeker van 29 mei 2009.

Schriftelijke reactie minister van Defensie van 9 september 2009.

Reactie van verzoeker (per e-mail) van 16 oktober 2009.

E-mailwisseling tussen verzoeker, IGK en verschillende andere Defensie-medewerkers.

Binnenkant omslagvel (werkaantekeningen IGK-bemiddelaars).

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

Wet bescherming persoonsgegevens

Hoofdstuk 6. Rechten van de betrokkene

Artikel 35

De betrokkene heeft het recht zich vrijelijk en met redelijke tussenpozen tot de verantwoordelijke te wenden met het verzoek hem mede te delen of hem betreffende persoonsgegevens worden verwerkt. De verantwoordelijke deelt de betrokkene schriftelijk binnen vier weken mee of hem betreffende persoonsgegevens worden verwerkt.

Indien zodanige gegevens worden verwerkt, bevat de mededeling een volledig overzicht daarvan in begrijpelijke vorm, een omschrijving van het doel of de doeleinden van de verwerking, de categorieën van gegevens waarop de verwerking betrekking heeft en de ontvangers of categorieën van ontvangers, alsmede de beschikbare informatie over de herkomst van de gegevens.